

**UJEDINJENE
NACIJE**

Međunarodni sud za krivično gonjenje
osoba odgovornih za teška kršenja
međunarodnog humanitarnog prava
počinjena na teritoriji bivše
Jugoslavije od 1991. godine

Predmet br. IT-95-5/18-PT

Datum: 18. maj 2009.

Original: engleski

POTPREDSJEDNIK MEĐUNARODNOG SUDA

Rješava: sudija O-Gon Kwon, potpredsjednik

Sekretar: g. John Hocking

Odluka od: 18. maja 2009.

TUŽILAC

protiv

RADOVANA KARADŽIĆA

JAVNO

ODLUKA PO ZAHTJEVU ZA IZUZEĆE SUDIJE PICARD

Tužilaštvo:

g. Alan Tieger
gđa Hildegard Uertz-Retzlaff

Optuženi:

g. Radovan Karadžić

Prijevod

Ja, O-Gon Kwon, potpredsjednik Međunarodnog suda za krivično gonjenje osoba odgovornih za teška kršenja međunarodnog humanitarnog prava počinjena na teritoriji bivše Jugoslavije od 1991. godine (dalje u tekstu: Međunarodni sud), postupajući u skladu s pravilima 15 i 21 Pravilnika o postupku i dokazima (dalje u tekstu: Pravilnik), donosim sljedeću odluku po " Zahtjevu za izuzeće sudije Picard " (dalje u tekstu: Zahtjev), koji je Radovan Karadžić (dalje u tekstu: Karadžić) podnio 1. maja 2009. sudiji Iainu Bonomyju, predsjedavajućem sudiji Pretresnog vijeća III (dalje u tekstu: predsjedavajući sudija).

I. KONTEKST

1. Karadžić u Zahtjevu traži da se sudija Michèle Picard izuzme iz svih daljnjih postupaka u ovom predmetu.¹ Dana 7. maja 2009., nakon što je obavio razgovor sa sudijom Picard, predsjedavajući sudija je predsjedniku Međunarodnog suda podnio izvještaj u vezi sa Zahtjevom (dalje u tekstu: Izvještaj predsjedavajućeg sudije)² u skladu s pravilom 15(B)(i) Pravilnika, koje predviđa sljedeće:

Svaka od strana može zatražiti od predsjedavajućeg sudije nekog vijeća da se sudija tog vijeća izuzme i povuče iz prvostepenog ili žalbenog postupka iz gore navedenih razloga. Predsjedavajući sudija će obaviti razgovor sa sudijom čije se izuzeće traži i o tome izvijestiti predsjednika.

Dana 8. maja 2009., u skladu s pravilom 15(A) Pravilnika, predsjednik Suda se povukao iz razmatranja Izvještaja predsjedavajućeg sudije zato što je ranije bio predsjedavajući sudija pretpretresnog vijeća u predmetu *Karadžić*, što dovodi do sukoba interesa. S tim u skladu, predsjednik je shodno pravilu 21 Pravilnika o postupku i dokazima Međunarodnog suda (dalje u tekstu: Pravilnik) imenovao mene da umjesto njega razmotrim Izvještaj predsjedavajućeg sudije.³ Dana 12. maja 2009., tužilaštvo je podnijelo odgovor na Zahtjev (dalje u tekstu: Odgovor).⁴

II. MJERODAVNO PRAVO

2. Pravilo 15(a) Pravilnika predviđa sljedeće:

Sudija koji ima lični interes u predmetu ili koji s tim predmetom ima ili je imao ikakve veze koja bi mogla uticati na njegovu nepristrasnost ne smije da učestvuje u prvostepenom ili žalbenom postupku u tom predmetu. On će se u takvom slučaju povući, a predsjednik će za taj predmet imenovati drugog sudiju.

Žalbeno vijeće je zauzelo stav da "sudija nije nepristrasan ako se pokaže da postoji stvarna pristranost". Neprihvatljiv dojam pristranosti postoji u sljedećim slučajevima:

¹ Zahtjev, par. 1 i 27.

² Izvještaj predsjedavajućeg sudije Predsjedniku Suda o Zahtjevu za izuzeće sudije Picard, 7. maj 2009. (dalje u tekstu: Izvještaj predsjedavajućeg sudije). Izvještaj je priložen uz ovu Odluku kao Dodatak A.

³ Nalog o dodjeljivanju Zahtjeva potpredsjedniku Suda, 8. maj 2009.

⁴ Odgovor tužilaštva na Zahtjev za izuzeće sudije Picard, 12. maj 2009. (dalje u tekstu: Odgovor).

ako je sudija strana u postupku, ako ima financijski ili imovinski interes u ishodu predmeta ili ako će odluka sudije dovesti do unapređenja nekog pothvata u kojem sudija učestvuje zajedno sa jednom od stranaka. U tim okolnostima sudija se automatski izuzima; ili

ako bi okolnosti kod razumnog i valjano informiranog posmatrača izazvale razumnu bojazan od pristranosti.⁵

U vezi s kriterijumom razumnog posmatrača u ovom testu, Žalbeno vijeće je zauzelo stav da "razumna osoba mora biti informirana osoba, kojoj su poznate sve relevantne okolnosti, uključujući tradicije moralnog integriteta i nepristranosti koje su implicitni dio sistema, a takođe mora biti svjesna činjenice da je nepristranost jedna od dužnosti na koju se sudije zaklinju".⁶

3. Žalbeno vijeće je takođe naglasilo da se za funkciju sudije vezuje pretpostavka nepristranosti.⁷ S tim u skladu, strana u postupku koja traži izuzeće nekog sudije dužna je da izvede dovoljno dokaza da dotični sudija nije nepristran, pri čemu je prag za pobijanje pretpostavke nepristranosti visok.⁸ Ta strana mora pokazati da postoji "razumna bojazan od pristranosti zbog predrasuda sudije" i to mora "čvrsto dokazati".⁹ Prema objašnjenju Žalbenog vijeća, ovaj visoki prag je nužan "budući da bi izuzeće sudija na osnovu neosnovanih i nepotkrijepljenih navoda o dojmu pristranosti predstavljalo jednako veliku opasnost kao i sam dojam o pristranosti".¹⁰

III. ARGUMENTI STRANA U POSTUPKU

4. Karadžić u Zahtjevu tvrdi da je izuzeće sudije Picard opravdano zbog odluka koje je donijela i javnih izjava koje je davala u periodu od 1997. do 2003. godine kao predsjednik Doma za ljudska prava u Bosni i Hercegovini (dalje u tekstu: HRC), koje "odražavaju neprihvatljiv dojam pristranosti, koji bi kod razumnog i valjano informisanog posmatrača izazvao razumnu bojazan od pristranosti".¹¹ U prilog ovoj tvrdnji, on se poziva na odluku u predmetima poznatim pod nazivom "Predmeti Srebrenica" koju je 7. marta 2003. donio HRC pod predsjedavanjem sudije Picard (dalje u tekstu: Odluka u vezi sa

⁵ *Tužilac protiv Milana Lukića i Sredoja Lukića*, predmet br. IT-98-32/1-T, Odluka po Zahtjevu za izuzeće, 12. januar 2009. (dalje u tekstu: Odluka u predmetu *Lukić i Lukić*), par. 2; *Tužilac protiv Vidoja Blagojevića*, predmet br. IT-02-60-R, Odluka po Zahtjevu za izuzeće, 2. juli 2008. (dalje u tekstu: Odluka u predmetu *Blagojević*), par. 2; *Tužilac protiv Vojislava Šešelja*, Odluka po Zahtjevu za izuzeće, 16. februar 2007. (dalje u tekstu: Odluka u predmetu *Šešelj*), par. 4; *Tužilac protiv Furundžije*, predmet br. IT-95-17/1-A, Presuda, 21. juli 2000. (dalje u tekstu: Drugostepena presuda u predmetu *Furundžija*), par. 189.

⁶ Odluka u predmetu *Lukić i Lukić*, par. 2; Odluka u predmetu *Blagojević*, par. 3.; Odluka u predmetu *Šešelj*, par. 5; Drugostepena presuda u predmetu *Furundžija*, par. 190.

⁷ Odluka u predmetu *Lukić i Lukić*, par. 3; Odluka u predmetu *Blagojević*, par. 3.; Odluka u predmetu *Šešelj*, par. 5; Drugostepena presuda u predmetu *Furundžija*, par. 196.

⁸ Odluka u predmetu *Lukić i Lukić*, par. 3; Odluka u predmetu *Blagojević*, par. 3.; Odluka u predmetu *Šešelj*, par. 5; Drugostepena presuda u predmetu *Furundžija*, par. 197.

⁹ Odluka u predmetu *Lukić i Lukić*, par. 3; Odluka u predmetu *Blagojević*, par. 3.; Drugostepena presuda u predmetu *Furundžija*, par. 197; *Tužilac protiv Delalića i drugih*, predmet br. IT-96-21-A, Presuda, 20. februar 2001. (dalje u tekstu: Drugostepena presuda u predmetu *Čelebići*), par. 707.

¹⁰ Odluka u predmetu *Lukić i Lukić*, par. 3; Odluka u predmetu *Blagojević*, par. 3.; Drugostepena presuda u predmetu *Čelebići*, par. 707.

¹¹ Zahtjev, par. 1.

Prijevod

Srebrenicom).¹² On se takođe poziva na odluke HRC-a u predmetima *Mujić* i *Smajić*, kojima je predsjedavala sudija Picard (dalje u tekstu: Odluka u predmetu *Mujić* i Odluka u predmetu *Smajić*),¹³ zatim na dopis koji je sudija Picard 14. oktobra 2003. godine uputila Visokom predstavniku u Bosni i Hercegovini (dalje u tekstu: Dopis Visokom predstavniku),¹⁴ na članak iz 2007. godine čiji je koautor bila sudija Picard (dalje u tekstu: Članak)¹⁵ i izjave sudije Picard koje su objavljene u Godišnjim izvještajima HRC-a i novinskim člancima.¹⁶

5. Karadžić tvrdi da je sudija Picard u Odluci u vezi sa Srebrenicom "događaje u Srebrenici opisala kao 'najveće i najžasnije masovno pogubljenje civila u Evropi u drugoj polovini dvadesetog vijeka'" i da je zaključila sljedeće: (a) da su "organi vlasti [Republike Srpske] imali u 'posjedu ili pod kontrolom' informaciju o Bošnjacima iz Srebrenice koji su zarobljeni i zatim pogubljeni"; (b) "da je bilo 'pokušaja vojske RS da sakrije ili uništi informacije o događajima u Srebrenici'; i (c) da je "organima Republike Srpske i nakon 14. decembra 1995. godine morala biti dostupna neka informacija u kojoj su mogli naći odgovor na zahtjeve za informacije porodica nestalih muškaraca Bošnjaka iz Srebrenice".¹⁷ Karadžić u prilog ovim tvrdnjama navodi da se sudija Picard pozvala na popratni materijal optužnice u njegovom predmetu, koji je javno objelodanjen (dalje u tekstu: Optužnica).¹⁸

6. Karadžić tvrdi da su događaji koji su se desili u Srebrenici od velikog značaja za tezu tužilaštva, što se vidi iz činjenice da Optužnica sadrži navode prema kojima je on "u značajnoj mjeri doprinio da se postigne cilj eliminisanja bosanskih Muslimana u Srebrenici" i da su "događaji u Srebrenici sadržani u zasebnoj tački Optužnice u kojoj se tereti za genocid".¹⁹ Karadžić takođe navodi da je sudija Picard u Odluci u vezi sa Srebrenicom prejudicirala pitanje "njegove povezanosti sa formiranjem Republike Srpske i postupcima njenih organa vlasti i vojnih snaga", koje je pokrenuto u Optužnici.²⁰ On iznosi i argument da zaključak koji je sudija Picard navela u Odluci u vezi sa Srebrenicom da su "organi vlasti Republike

¹² Zahtjev, par. 7 i 9-14 (gdje se upućuje na predmet *Selimović i drugi protiv Republike Srpske*, predmet br. CH/01/8365 *et al.*, Odluka o prihvatljivosti i meritumu, 7. mart 2003. (dalje u tekstu: Odluka u vezi sa Srebrenicom)).

¹³ Zahtjev, par. 15-16 (gdje se upućuje na predmet *Mujić i drugi protiv Republike Srpske*, predmet br. CH/02/10235 *et al.*, 22. decembar 2003. (dalje u tekstu: Odluka u predmetu *Mujić*); *Smajić i drugi protiv Republike Srpske*, predmet br. CH/02/8879 *et al.*, 5. decembar 2003., par. 1 (dalje u tekstu: Odluka u predmetu *Smajić*)).

¹⁴ Zahtjev, par. 18.

¹⁵ Zahtjev, par. 17.

¹⁶ Zahtjev, par. 18.

¹⁷ Zahtjev, par. 9-11.

¹⁸ Zahtjev, par. 11.

¹⁹ Zahtjev, par. 12.

²⁰ Zahtjev, par. 13.

Srpske bili *direktno umiješani*" u događaje u Srebrenici predstavlja *prima facie* zaključak o njegovoj odgovornosti za te događaje, što stvara razumnu bojazan od pristranosti.²¹

7. Karadžić iznosi argument da se Odluka u predmetu *Mujić* i Odluka u predmetu *Smajić* odnose na događaje u dvjema opštinama, Bratuncu i Višegradu, u vezi s kojima se u Optužnici on tereti odgovornošću za zločine.²² On tvrdi da je HRC u objema pomenutim odlukama konstatovao da organi vlasti Republike Srpske nisu ništa učinili "kako bi rasvijetlili sudbinu i mjesto gdje se nalaze lica za koja se pretpostavlja da su žrtve" i da su "bili *neposredno uključeni* u nestanke". On dalje tvrdi da je "prilikom donošenja zaključka da je Republika Srpska odgovorna za kršenje prava podnosilaca prijava na informacije o nestalim članovima svojih porodica, Dom [za ljudska prava] opisao reakciju 'organa vlasti Republike Srpske' kao 'samozadovoljstvo ili ravnodušnost'".²³

8. Karadžić tvrdi da sudija Picard u Članku diskutuje o Odluci u vezi sa Srebrenicom, kao i o izvještaju koji je Republika Srpska podnijela shodno toj Odluci.²⁴ Karadžić tvrdi da Članak sadrži izjave u kojima se kritikuje Republika Srpska zbog toga što nije preduzela napore da pronađe nestale osobe i što je na najmanju moguću mjeru svela težinu zločina počinjenih u Srebrenici.²⁵

9. Karadžić iznosi tvrdnju da je sudija Picard u Dopisu Visokom predstavniku "iznijela kritiku zbog toga što Republika Srpska nije obavijestila nijednu porodicu o sudbini njenih nestalih članova ili mjestu na kom se nalaze".²⁶ On takođe navodi Godišnje izvještaje HRC-a i novinske članke u kojima je sudija Picard kritikovala Republiku Srpsku, kao i javno saopštenje sudije Picard iz 2002. godine, u kojem je pohvalila Republiku Bosnu i Hercegovinu zbog provođenja odluka HRC-a i kritikovala Republiku Srpsku zbog sporadičnog provođenja tih odluka.²⁷

10. Na kraju, Karadžić tvrdi da "činjenica da je sudija Picard sedam godina obavljala dužnost u organu koji je stvoren isključivo na osnovu odredbi Daytonskog sporazuma upućuje na pristran odnos prema legitimnosti tog sporazuma i njegovih tvoraca, što je činjenica oko koje će biti mnogo riječi na suđenju u tekućem predmetu, kao i u preliminarnom podnesku u vezi sa 'Holbrookeovim sporazumom'".²⁸

²¹ Zahtjev, par. 13.

²² Zahtjev, par. 15.

²³ Zahtjev, par. 16.

²⁴ Zahtjev, par. 17.

²⁵ Zahtjev, par. 17.

²⁶ Zahtjev, par. 18.

²⁷ Zahtjev, par. 18-19.

²⁸ Zahtjev, par. 8.

11. Tužilaštvo u svom Odgovoru tvrdi da bi Zahtjev trebalo odbaciti zato što "razuman posmatrač, valjano informisan o svim relevantnim činjenicama, uključujući prirodu [HRC-a] i njegove odluke, ne bi imao bojazni u pogledu pristranosti sudije Picard".²⁹ U prilog ovoj tvrdnji, tužilaštvo iznosi argument da je nadležnost koju je imao HRC i vremenski i materijalno drugačija u odnosu na postupak protiv Karadžića pred ovim Međunarodnim sudom. Tužilaštvo obrazlaže da je ta nadležnost bila vremenski ograničena na događaje poslije 14. decembra 1995., što je period koji je uslijedio poslije perioda na koji se odnosi Optužnica, kao i da je materijalna nadležnost HRC-a bila ograničena na navode o kršenjima koja su počinile strane potpisnice Opšteg okvirnog sporazuma za mir u Bosni i Hercegovini (dalje u tekstu: Sporazum) i da nije obuhvatala individualnu odgovornost.³⁰ Tužilaštvo iznosi zaključak da "to što je sudija Picard učestvovala u provođenju sudske nadležnosti koja je bila vremenski i materijalno drugačija u odnosu na nadležnost Međunarodnog suda, ne predstavlja osnovu za bojazan od pristranosti".³¹

12. U vezi s odlukama HRC-a koje se pominju u Zahtjevu, tužilaštvo tvrdi da se Odluka u vezi sa Srebrenicom ne odnosi na zločine počinjene u julu 1995., nego na propust Republike Srpske da porodicama žrtava iz Srebrenice pruži informacije u periodu poslije 14. decembra 1995.,³² a da se Odluka u predmetu *Mujić* i Odluka u predmetu *Smajić* odnose na propust Republike Srpske da porodicama nestalih osoba iz Bratunca, odnosno Višegrada pruži informacije u periodu poslije 14. decembra 1995.³³

13. Tužilaštvo takođe tvrdi da su činjenični kontekst iz Odluke u vezi sa Srebrenicom, kao i navodi o znanju i umiješanosti Republike Srpske u nestanke ljudi u julu 1995. godine, zasnovani na zaključcima iz prvostepene presude u predmetu *Tužilac protiv Krstića* (dalje u tekstu: Prvostepena presuda u predmetu *Krstić*).³⁴ Pored toga, tužilaštvo iznosi argument da karakterizacija događaja u Srebrenici kao "najvećeg i najružnijeg masovnog pogubljenja civila u Evropi u drugoj polovini dvadesetog vijeka" odražava duh te presude.³⁵ Isto tako, tužilaštvo tvrdi da je činjenični kontekst iz Odluke u predmetu *Mujić* zasnovan na presudi o kazni u predmetu *Tužilac protiv Plavšićeve* (dalje u tekstu: Presuda o kazni u predmetu *Plavšić*) i na optužnicama MKSJ-a koje se odnose na Plavšićevu, a da je činjenični kontekst iz Odluke u predmetu *Smajić* zasnovan na prvostepenoj presudi u predmetu *Tužilac protiv Vasiljevića* (dalje u tekstu: Prvostepena presuda u predmetu *Vasiljević*).³⁶

²⁹ Odgovor, par. 2.

³⁰ Odgovor, par. 3.

³¹ Odgovor, par. 13.

³² Odgovor, par. 5.

³³ Odgovor, par. 8.

³⁴ Odgovor, par. 6.

³⁵ Odgovor, par. 7.

³⁶ Odgovor, par. 8.

14. Tužilaštvo tvrdi da se ostale izjave sudije Picard koje se pominju u Zahtjevu "odnose na mandat [HRC-a] nad kršenjima ljudskih prava do kojih je došlo poslije 14. decembra 1995. i/ili na preporučavanje Odluke u vezi sa Srebrenicom, o kojoj se govori iznad. One ne predstavljaju nikakav oblik zagovaranja ili aktivizma koji se odnosi na tekući postupak protiv Karadžića".³⁷

15. Tužilaštvo takođe iznosi argument da Karadžićev navod o dojmu pristranosti nema nikakvu potporu u praksi ovog Međunarodnog suda, napominjući da se sudije Međunarodnog suda "ne mogu izuzimati samo zbog toga što zasjedaju u dva predmeta koja su zasnovana na istim događajima".³⁸ Tužilaštvo dalje tvrdi da ostali predmeti na koje se Karadžić poziva u prilog svom Zahtjevu nisu analogni tekućem predmetu.³⁹

IV. DISKUSIJA

16. Predsjedavajući sudija, nakon što je sa sudijom Picard obavio razgovor o pitanjima koja su pokrenuta u Zahtjevu, u Izvještaju predsjedavajućeg sudije iznosi sljedeći zaključak:

[...] nisam mogao da pronađem osnovu koja bi kod razumnog i valjano informisanog posmatrača izazvala razumnu bojazan od njene pristranosti u predmetu protiv optuženog.⁴⁰

17. Isto tako, pošto sam razmotrio Izvještaj predsjedavajućeg sudije i argumente strana u postupku, nisam se uvjerio da je Karadžić dokazao pristranost ili dojam pristranosti od strane sudije Picard. Karadžić nije izveo nikakve dokaze na osnovu kojih bi se moglo utvrditi da sudija Picard u ovom predmetu ima lični interes ili da s njim ima ikakvu vezu koja bi mogla da utiče na njenu nepristranost. Shodno tome, Karadžić nije uspio da pobije čvrstu pretpostavku nepristranosti koja se vezuje za sudije Međunarodnog suda.

18. Što se tiče Karadžićevog argumenta da navodi u odlukama koje je donio HRC odražavaju neprihvatljiv dojam pristranosti sudije Picard, napominjem da je nadležnost HRC-a, kao što je istaknuto i u Izvještaju predsjedavajućeg sudije, bila vremenski ograničena na period poslije 14. decembra 1995., koji je uslijedio poslije perioda na koji se odnosi Optužnica.⁴¹ S tim u skladu, HRC nije bio nadležan da razmatra pitanje Karadžićeve krivične odgovornosti za zločine koji se navode u Optužnici.⁴² Takođe

³⁷ Odgovor, par. 9.

³⁸ Odgovor, par. 11-13.

³⁹ Odgovor, par. 14.

⁴⁰ Izvještaj predsjedavajućeg sudije, par. 17.

⁴¹ Izvještaj predsjedavajućeg sudije, par. 7.

⁴² *Vidi* Odluku u vezi sa Srebrenicom, par. 146 (gdje se navodi da "Dom nije nadležan da razmatra moguća kršenja ljudskih prava muškaraca Bošnjaka koji su nestali usljed događaja u Srebrenici, pošto su se ova kršenja naravno odigrala u periodu od 10. do 19. jula 1995. godine.") *Vidi* i Odluku u predmetu *Smajić*, par. 79 i Odluku u predmetu *Mujić*, par. 51 (gdje se navodi da Predmet br. IT-95-5/18-PT

Prijevod

napominjem da se odluke HRC-a nisu odnosile na navode o individualnoj odgovornosti; naprotiv, HRC je u svakoj svojoj odluci izričito istaknuo da, shodno nadležnosti koja mu je povjerena Sporazumom, razmatra samo predmete u vezi s "pravima članova porodica da budu obaviješteni o sudbini i mjestu gdje se nalaze nestali članovi njihovih najužih porodica".⁴³

19. Takođe primjećujem da navodi iz Odluke u vezi sa Srebrenicom koji se pominju Zahtjevu ne odražavaju zaključke HRC-a, nego zaključke do kojih je došao Međunarodni sud u Prvostepenoj presudi u predmetu *Krstić*,⁴⁴ na šta je ukazao i i HRC, kada je naveo sljedeće:

Kako presuda *Krstić* sadrži opsežan opis istorijskog konteksta i činjenica vezanih za događaje u Srebrenici, utvrđenih nakon dugog akuzatornog postupka koji je sproveo renomirani međunarodni sud, Dom će koristiti ovu presudu za izlaganje istorijskog konteksta i činjenica, bitnih za potpuno razumijevanje prijava koje se razmatraju u ovoj odluci.⁴⁵

Isto tako, primjećujem da su navodi iz Odluke u predmetu *Mujić* koji se pominju u Zahtjevu zasnovani na optužnici protiv Momčila Krajišnika i Biljane Plavšić, optužnici protiv Slobodana Miloševića i Presudi o kazni u predmetu *Plavšić*,⁴⁶ dok navodi iz Odluke u predmetu *Smajić* koji se pominju u Zahtjevu odražavaju zaključke o činjenicama iz Prvostepene presude u predmetu *Vasiljević*.⁴⁷

20. S obzirom na gorenavedeno, konstatujem da nema nikakve osnove za Karadžićevu tvrdnju da je sudija Picard u Odluci u vezi sa Srebrenicom prejudicirala pitanja vezana za njegovu Optužnicu ili da je *prima facie* donijela zaključak o njegovoj odgovornosti za bilo koji od događaja koji se u njoj navode.⁴⁸

Naprotiv, slažem se sa zaključkom iz Izvještaja predsjedavajućeg sudije da:

[...] ne postoji nikakva osnova za bojazan informisanog posmatrača da sudija Picard u tekućem predmetu neće donositi odluke o spornim pitanjima na osnovu činjenica i pravnih argumenata izloženih u ovom predmetu.⁴⁹

21. Imam u vidu i to da se izjave sudije Picard u njenom Članku, u Dopisu Visokom predstavniku, Godišnjim izvještajima HRC-a i drugim novinskim člancima, koje se pominju u Zahtjevu, odnose na odluke HRC-a i da se u njima uopšte ne pominje Karadžićeva individualna odgovornost za zločine za koje se tereti u Optužnici. Što se tiče Karadžićevog argumenta da kritika koju je sudija Picard u tim izjavama

"Dom nije nadležan *ratione temporis* da razmatra da li su događaji koji su se desili prije stupanja Sporazuma na snagu 14. decembra 1995. godine doveli do kršenja ljudskih prava".)

⁴³ Odluka u vezi sa Srebrenicom, par. 3 i 172; Odluka u predmetu *Smajić*, par. 1-2; Odluka u predmetu *Mujić*, par. 1-2.

⁴⁴ Izvještaj predsjedavajućeg sudije, par. 13.

⁴⁵ Odluka u vezi sa Srebrenicom, par. 16.

⁴⁶ Odluka u predmetu *Mujić*, par. 7.

⁴⁷ Odluka u predmetu *Smajić*, par. 8-9 i par. 93 (gdje se navodi da su "[...] prema navodima MKSJ-a, organi Republike Srpske bili neposredno uključeni u nestanke u Višegradu".)

⁴⁸ *Vidi* gore, par. 6.

⁴⁹ Izvještaj predsjedavajućeg sudije, par. 13.

uputila Republici Srpskoj izaziva razumnu bojazan od pristranosti, slažem se sa sljedećim zaključkom iz Izvještaja predsjedavajućeg sudije:

To što se optuženi u znatnoj mjeri oslanja na činjenicu da je HRC kritikovao organe vlasti Republike Srpske jednako mi je neuvjerljivo kao osnova za bojazan od pristranosti, posebno zbog toga što se suština te kritike odnosi na period poslije 14. decembra 1995. i što ona ne sadrži nijednu naznaku bilo kakvog stava o individualnoj odgovornosti optuženog.⁵⁰

22. Pored toga, smatram da nema nikakve osnove za Karadžićev argument da činjenica da je sudija Picard obavljala dužnost u organu koji je stvoren na osnovu odredbi Daytonskog sporazuma upućuje na pristran odnos prema legitimnosti tog sporazuma i njegovih tvoraca.⁵¹ Naprotiv, slažem se sa sljedećim zaključkom iz Izvještaja predsjedavajućeg sudije:

Ako u svrhu ovog argumenta pretpostavimo da će legitimnost Sporazuma biti sporno pitanje, ne mogu da zamislim nijedan razlog iz kojeg bi informisan posmatrač mogao da smatra da će jedan iskusan sudija koji je odan načelu nepristranosti, kao što je sudija Picard, razmatrati mogućnost rješavanja bilo kojeg takvog pitanja na neki drugi način, a ne na osnovu činjenica i pravnih argumenata koji su mu predočeni u tekućem predmetu, i to samo zbog toga što je učestvovao u radu HRC-a.⁵²

V. DISPOZITIV

23. Pravilo 15(B)(ii) Pravilnika predviđa da se nakon izvještaja predsjedavajućeg sudije, ukoliko je potrebno, imenuje tročlana sudska komisija koja će izvijestiti o utemeljenosti zahtjeva za izuzeće. Iz gorenavedenih razloga, konstatujem da Karadžić u tekućem Zahtjevu nije ponudio nikakav dokaz koji bi mogao da opravda imenovanje komisije za razmatranje Zahtjeva. Karadžić nije dokazao nikakvu stvarnu pristranost niti dojam pristranosti od strane sudije Picard. S tim u skladu, nije potrebno imenovati tročlanu komisiju.

24. Na osnovu gorenavedenog, Zahtjev se **ODBIJA**.

Sastavljeno na engleskom i francuskom jeziku, pri čemu je engleska verzija mjerodavna.

Dana 18. maja 2009.,
U Haagu,
Nizozemska

/potpis na originalu/
sudija O-Gon Kwon,
potpredsjednik Suda

⁵⁰ Izvještaj predsjedavajućeg sudije, par. 14.

⁵¹ *Vidi* gore, par. 10.

⁵² Izvještaj predsjedavajućeg sudije, par. 12.

DODATAK A

**UJEDINJENE
NACIJE**

Međunarodni sud za krivično gonjenje
osoba odgovornih za teška kršenja
međunarodnog humanitarnog prava
počinjena na teritoriji bivše
Jugoslavije od 1991. godine

Predmet br. IT-95-5/18-PT

Datum: 7. maj 2009.

Original: engleski

PRED PRETRESNIM VIJEĆEM III

Rješava: sudija Iain Bonomy, predsjedavajući

V. d. sekretara: g. John Hocking

Izvještaj od: 7. maja 2009.

TUŽILAC

protiv

RADOVANA KARADŽIĆA

**IZVJEŠTAJ PREDSJEDAVAJUĆEG SUDIJE
O ZAHTJEVU ZA IZUZEĆE SUDIJE PICARD**

Tužilaštvo:

g. Alan Tieger
gđa Hildegard Uertz-Retzlaff

Optuženi:

Radovan Karadžić

1. Povjerenost mi je da riješim po zahtjevu optuženog na osnovu pravila 15 i 73 Pravilnika o postupku i dokazima (dalje u tekstu: Pravilnik) za izuzeće sudije Michèle Picard iz svih daljnjih postupaka u ovom predmetu, podnesenog 1. maja 2009. (dalje u tekstu: Zahtjev). Sa sudijom Picard sam obavio razgovor, kao što nalaže pravilo 15(B)(i), i sada vam podnosim izvještaj.

2. Optuženi iznosi argument da odluke koje je sudija Picard donijela i javne izjave koje je dala u periodu od 1997. do 2003. godine, kao predsjednik Doma za ljudska prava u Bosni i Hercegovini (dalje u tekstu: HRC), "odražavaju neprihvatljiv dojam pristranosti, koji bi kod razumnog i valjano informiranog posmatrača izazvao razumnu bojazan od pristranosti". U prilog tom argumentu optuženi se posebno poziva na odluku u predmetima poznatim pod zajedničkim nazivom "Predmeti Srebrenica" koju je 7. marta 2003. donio HRC pod predsjedavanjem sudije Picard (dalje u tekstu: Odluka) i na navode u članku pod naslovom "*Sur le rapport du gouvernement de la Republika Srpska*" /O Izvještaju Vlade Republike Srpske/ koji je ona 2007. godine napisala za filozofski časopis "*Cultures et Conflits*".

3. Optuženi se takođe poziva na navode iz dopisa koji je sudija Picard 14. oktobra 2003. uputila Visokom predstavniku u Bosni i Hercegovini, u kojima je "izrazila kritiku zbog toga što Republika Srpska nije obavijestila nijednu porodicu o sudbini njenih nestalih članova ili mjestu na kom se nalaze". Optuženi se dalje poziva na izjave u Godišnjim izvještajima HRC-a, u kojima je sudija Picard, kao predsjednica HRC-a, kritikovala Republiku Srpsku, kao i na jednu javnu izjavu iz 2002. godine u kojoj je "pohvalila Republiku Bosnu i Hercegovinu zbog provođenja odluka Doma za ljudska prava" i kritikovala Vladu Republike Srpske, rekavši: "RS naše odluke provodi kad hoće, što znači povremeno".

4. Optuženi tvrdi da bi ove razne izjave kod svakog informisanog posmatrača izazvale bojazan od pristranosti sudije Picard u pogledu razmatranja elemenata Treće izmijenjene optužnice u ovom predmetu (dalje u tekstu: Optužnica), a posebno navoda da je optuženi "u značajnoj mjeri doprinio da se postigne cilj eliminisanja bosanskih Muslimana u Srebrenici". Optuženi se takođe poziva na odluke u dva druga predmeta, koja je rješavao HRC pod predsjedavanjem sudije Picard, u vezi sa događajima u Bratuncu i Višegradu, opštinama za koje se u Optužnici navodi da optuženi snosi odgovornost za činjenje zločina.

5. Pravilo 15 u svom relevantnom dijelu predviđa sljedeće:

- (A) Sudija koji ima lični interes u predmetu ili koji s tim predmetom ima ili je imao ikakve veze koja bi mogla uticati na njegovu nepristrasnost ne smije da učestvuje u prvostepenom ili žalbenom postupku u tom predmetu. On će se u takvom slučaju povući, a predsjednik će za taj predmet imenovati drugog sudiju.

(B) (i) Svaka od strana može zatražiti od predsjedavajućeg sudije nekog vijeća da se sudija tog vijeća izuzme i povuče iz prvostepenog ili žalbenog postupka iz gore navedenih razloga. Predsjedavajući sudija će obaviti razgovor sa sudijom čije se izuzeće traži i o tome izvijestiti predsjednika.

(ii) Nakon izvještaja predsjedavajućeg sudije, predsjednik će, ukoliko je potrebno, imenovati tročlanu komisiju sačinjenu od sudija iz drugih vijeća koja će ga izvijestiti o svojoj odluci o utemeljenosti zahtjeva. ...

6. U ranijim predmetima pred ovim Međunarodnim sudom utvrđeno je da se "pretpostavlja da su sudije nepristrane"¹ i da se "izuzeće primjenjuje jedino ako se pokaže da postoji razumna bojazan od pristranosti zbog predrasuda sudije i to je potrebno 'čvrsto dokazati'".² Pored toga, "postoji opšte pravilo da sudija ne samo da mora biti subjektivno nepristran, nego da u datim okolnostima ne smije postojati ništa što bi moglo objektivno stvoriti dojam pristranosti".³ Neprihvatljiv dojam pristranosti postoji (i) ako je sudija strana u postupku ili ako ima finansijski ili imovinski interes u ishodu predmeta, ili (ii) ako će odluka sudije dovesti do unapređenja nekog poduhvata u kojem sudija učestvuje zajedno sa jednom od stranaka, ili (iii) ako bi okolnosti kod razumnog i valjano informisanog posmatrača izazvale razumnu bojazan od pristranosti.⁴

7. U tekućem predmetu je važno da se na samom početku imaju u vidu razne činjenice. Kao prvo, nadležnost HRC-a, koji je osnovan u skladu s odredbama Daytonskog sporazuma za mir u Bosni i Hercegovini, potpisanog 14. decembra 1995. godine, odnosi se samo na period poslije tog datuma. Zaključci u predmetima na koje se poziva optuženi odnose se na propuste da se poslije 14. decembra 1995. provede istraga i dostave informacije o sudbini osoba koje se vode kao nestale, premda je do njihovog nestanka došlo prije 14. decembra 1995. godine. Zaključci o kršenjima određenih članova Evropske konvencije o ljudskim pravima stoga su zaključci koji se odnose na ponašanje poslije perioda na koji se odnosi Optužnica, a komentari u kojima se kritikuje Republika Srpska generalno se odnose na taj kasniji period.

8. Kao drugo, u materijalu na koji se optuženi poziva u Zahtjevu ne mogu da pronađem nijedan navod o individualnoj krivičnoj odgovornosti optuženog. Pored toga, nisam pronašao nijedan navod o genocidu,

¹ *Tužilac protiv Furundžije*, predmet br. IT-95-17/1-A, Presuda, 21. juli 2000. (dalje u tekstu: Drugostepena presuda u predmetu *Furundžija*), par. 196.

² Drugostepena presuda u predmetu *Furundžija*, par. 197, gdje se citira Mason J, u predmetu *Re JRL; Ex parte CJL* (1986) CLR 343 na str. 352.

³ Drugostepena presuda u predmetu *Furundžija*, par. 189. *Vidi* i *Tužilac protiv Brđanina i Talića*, predmet br. IT-99-36-PT, Odluku po molbi Momira Talića za izuzeće i povlačenje jednog sudije, 18. maj 2000., par. 8-14.

⁴ Drugostepena presuda u predmetu *Furundžija*, par. 189.

osim navoda o relevantnim međunarodnim konvencijama i "navodnim počiniocima genocida" u Srebrenici.⁵

9. Kao treće, primjećujem da su zaključci o činjenicama do kojih je došao HRC u vezi s događajima koji su se desili u julu 1995. i oko tog perioda u Srebrenici i njenoj okolini zasnovani na zaključcima Pretresnog vijeća MKSJ-a u predmetu *Krstić*, koji nisu osporeni u žalbenim osnovama u žalbenom postupku koji još nije bio dovršen u trenutku kada su riješeni "Predmeti Srebrenica".

10. Konačno, kao četvrto, sudija Picard mi je skrenula pažnju na situacije u kojima je HRC, na čelu s njom kao predsjednikom, bio jednako kritičan prema organima vlasti Federacije Bosne i Hercegovine. Na primjer, u jednoj odluci od 5. decembra 2003., HRC je konstatovao da je Federacija Bosne i Hercegovine prekršila ljudska prava Boška Jovanovića zbog toga što ga nije obavijestila o sudbini i mjestu na kom se nalazi njegova nestala supruga.⁶ Isto tako, HRC je 22. decembra 2003. utvrdio da su vojnici Armije BiH u oktobru 1995. uhapsili Nikolu Savića, ali da organi vlasti Federacije Bosne i Hercegovine nisu nikad njegovoj supruzi i sinu pružili nikakve informacije o okolnostima njegove smrti do koje je kasnije došlo, niti bilo kakve zvanične informacije o njegovoj sudbini. Stoga je HRC konstatovao da je Federacija Bosne i Hercegovine prekršila prava podnositelca prijave.⁷ U oba ova predmeta žrtve su bile srpske nacionalnosti. Sudija Picard mi je takođe saopštila da je kao predsjednik HRC-a često kritikovala Federaciju Bosne i Hercegovine i državu Bosnu i Hercegovinu, kao i Republiku Srpsku. Sve to pokazuje nepristran odnos prema svim stranama.

11. U kontekstu četiri pomenuta faktora, sada ću razmotriti konkretne argumente koje je iznio optuženi.

12. Premda se čini da to ne predstavlja važan faktor njegove teze, optuženi tvrdi da "činjenica da je sudija Picard sedam godina obavljala dužnost u organu koji je stvoren isključivo na osnovu odredbi Daytonskog sporazuma upućuje na pristran odnos prema legitimnosti tog sporazuma i njegovih tvoraca, što je činjenica oko koje će biti mnogo riječi na suđenju u tekućem predmetu, kao i u preliminarnom podnesku u vezi sa "Holbrookeovim sporazumom". Ako u svrhu ovog argumenta pretpostavimo da će legitimnost Sporazuma biti sporno pitanje, ne mogu da zamislim nijedan razlog iz kojeg bi informisan

⁵ Odluka, par. 190.

⁶ Dom za ljudska prava Bosne i Hercegovine, *Boško i Mara Jovanović protiv Federacije Bosne i Hercegovine*, predmet br. CH/02/9180, Odluka o prihvatljivosti i meritumu, 5. decembar 2003., par. 95.

⁷ Dom za ljudska prava Bosne i Hercegovine, *Angelina, Dragan i Nikola Savić protiv Federacije Bosne i Hercegovine*, predmet br. CH/99/2688, Odluka o prihvatljivosti i meritumu, 22. decembar 2003., par. 65-68.

posmatrač mogao da smatra da će jedan iskusan sudija koji je odan načelu nepristranosti, kao što je sudija Picard, razmatrati mogućnost rješavanja bilo kojeg takvog pitanja na neki drugi način, a ne na osnovu činjenica i pravnih argumenata koji su mu predočeni u tekućem predmetu, i to samo zbog toga što je učestvovao u radu HRC-a. Oспорavanje legitimnosti nadležnosti nekog suda nije rijetka pojava i ta pitanja redovno rješava dotični sud, uz odgovarajući nivo objektivnosti.

13. Optuženi se poziva na navode iz Odluke da je Srebrenica bila "najveće i najžasnije masovno pogubljenje civila u Evropi u drugoj polovini dvadesetog vijeka", da su "organi vlasti Republike Srpske bili direktno umiješani u nestanke i uništavanje dokaza o ovim nestancima", da je bilo "pokušaja vojske RS da sakrije ili uništi informacije o događajima u Srebrenici" i na zaključak da su "organi vlasti Republike Srpske bili direktno umiješani" u događaje u Srebrenici, kao na glavne faktore u prilog svojoj tvrdnji da postoji osnova za razumnu bojazan od pristranosti sudije Picard. U stvari, svaki od pomenutih navoda je jednostavno referenca na zaključke iz Presude u predmetu *Krstić* koje organi vlasti Republike Srpske u "Predmetima Srebrenica", zapravo, nisu ni osporili. Iako su organi vlasti Republike Srpske osporavali nadležnost HRC-a, meritum ovog predmeta nisu dovodili u pitanje. Po mom mišljenju, u ovim okolnostima ne postoji nikakva osnova za bojazan informisanog posmatrača da sudija Picard u tekućem predmetu neće donositi odluke o spornim pitanjima na osnovu činjenica i pravnih argumenata izloženih u ovom predmetu.

14. To što se optuženi u znatnoj mjeri oslanja na činjenicu da je HRC kritikovao organe vlasti Republike Srpske jednako mi je neuvjerljivo kao osnova za bojazan od pristranosti, posebno zbog toga što se suština te kritike odnosi na period poslije 14. decembra 1995. i što ona ne sadrži nijednu naznaku bilo kakvog stava o individualnoj odgovornosti optuženog.

15. Članak "*Sur le rapport du gouvernement de la Republika Srpska*" sastoji se iz dva dijela, od kojih je prvi napisala sudija Picard. U tom dijelu se jednostavno u kratkim crtama iznosi zaključak koji je donesen u "Predmetima Srebrenica". Poslije toga se daje analiza izvještaja Republike Srpske iz juna 2004., sastavljenog djelimično u skladu s presudom iznesenom u Odluci u vezi sa Srebrenicom, koju je napisala *Directrice du Département des initiatives pour la société civile de la Commission international pour les personnes portées disparues (ICMP) et travaille sur l'ex-Yougoslavie depuis 1998* /direktorica Odjela za građansku inicijativu Međunarodne komisije za nestale osobe (ICMP) i aktivnosti u bivšoj Jugoslaviji 1998. godine/. Komentari sudije Picard su jednostavno odraz odluke i služe kao uvod u drugi dio članka, u kojem se daje prikaz radnji koje su preduzete i o kojima je izvješteno shodno odluci. Navod "ove

neosporive činjenice" odnosi se na kontekst oslanjanja na zaključke do kojih se došlo nakon dugotrajnog suđenja u predmetu *Krstić*.

16. Pravni izvori na koje se poziva optuženi nude vrlo malo ili nimalo pomoći. Predmet Florence Hartmann odnosi se na sasvim drugačije okolnosti, u kojima bi se moglo reći da su sudije učestvovala u ranijem donošenju odluka u vezi s istragom i krivičnim gonjenjem, dok se predmet Geoffreya Robertsona odnosi na čvrste i javno izražene lične stavove koji su direktno povezani s pitanjima o kojima bi on morao da donosi odluke. Predmet *Le Stum* i predmet francuskog *Conseil d'Etat* odnose se na okolnosti koje su sasvim različite od onih u tekućem predmetu.

17. Nakon što sam obavio razgovor sa sudijom Picard o svim pitanjima koja se razmatraju u ovom Izveštaju, nisam mogao da pronađem osnovu koja bi kod razumnog i valjano informisanog posmatrača izazvala razumnu bojazan od njene pristranosti u predmetu protiv optuženog.

/potpis na originalu/

Iain Bonomy,
predsjedavajući sudija